KATKI

Devrimci Sosyal Demokrat

* Sloganımız:

«Darbeye Karşı Genel İşgal»

* Küçük Burjuva Teorilerinin Sefaleti

* «Sosyal Demokrat» C.H.P'ye İthaf!..

YIL 6 - SAYI 22 - OCAK 1976 FİYATI 5 LİRA

EMPERYALİZMİN GÜNÜMÜZDEKİ SALDIRI YÖNTEMİ «DARBE»YE KARŞI «GENEL İŞGAL»

CIA'nın yeni başkanı George Bush, «yabancı ülkelerde, gerektiğinde darbe düzenlemekten yanayım» dedi.

Bu şekilde emperyalizm, —önde gelen bir yetkilisinin ağzından—, geri kalmış ülkeleri «hür dünya(!)» nın emrinde tutabilmek için, «darbeler zinciri»nin vazgeçilmez bir yöntem olduğunu ilân etmektedir.

Demek ki emperyalizm, —bu tarihî aşamada—, «hür dünya(!)» nın emrine girmiş bulunan geri kalmış ülkelere empoze ettiği «hür demokratik düzen»in işleyemeyeceğini kabul etmekte ve onun için de, bu gibi ülkelerin anayasal rejimleri(!) üzerine, «darbeler müessesesi» şeklinde bir «regülâtör» takmaktadır...

Ecevit ise, yine aynı sıralarda Oslo'da verdiği demeçte, «darbeye sebep yok» demiştir. Yani «darbeler müessesesi»nin —en azından— varlığını kabul ediyor...

Biz devrimciler, yığınların katılmayacağı her türlü darbe girişimine karşıyızdır. Ancak yığın atılımlarının güdümünde yapılacak bir merkezi iktidar darbesine katılırız; ki bu da bir devrim demektir.

Yığınların katılmadığı, onları seyirci bırakan bir darbe girişimi, hakim sınıfların iç sorunudur; iktidar düzenlemesi (baskı takviyesi), rejim düzeltmesidir.

Şayet Ecevit, bugünkü Türkiye'de mevcut «hür demokratik düzen(!)»in olduğu gibi işleyeceğine içtenlikle inanıyorsa, emperyalizmin «bozuk düzen regülâtörü (darbeler)»ne, sebepli sebepsiz diye ayırım yapmadan, —prensip olarak— karşı çıkmalıdır.

Aksi halde, «sebepli darbe» anlayışını açıklığa kavuşturmalıdır...

Halbuki biz meseleyi gayet açık olarak koyabiliyor ve diyoruz ki:

Geri kalmış ülkelerin sömürüsüne dayanan bir rejimin, yani «klâsik burjuva demokrasisi»nin, veya «burjuva parlamenter demokrasisi» nin, geri kalmış ülkelerde işlerliğine olanak yoktur... Zaten emperyalizmin, bu gibi ülkeler için kullandığı ve bugün bütün çıplaklığıyla gözler önüne serilmiş bulunan **«darbeler** regülâtörü» de bu yargımızı doğrular.

Kaldı ki Türkiye'de, bu **«darbeler** regülâtörü», 27 Mayıs 1960 darbesinden sonra yarı yarıya —resmen— müesseseleşmiş ve «klâsik bur-

juva demokrasisi»nde bulunmayan bir «Milli Güvenlik Kurulu» ortaya çıkmıştır. Buna rağmen **«darbeler** regülâtörü» Türkiye'de bugün hâlâ «istim üzeri» bulunmaktadır.

Halbuki bugün birçok bakımdan büyük bir gelişme potansiyeline sahip bulunan Türkiye, —objektif nedenlerle— işçi sınıfının mahallî (işyerlerinde) denetim ve yönetim hakkını kabul eden «burjuva demokratik aşama»nın evrensel yapısına benzer bir rejime gereksinme duymaktadır.

Demek ki Türkiye gibi bir ülkeye artık, dış telkinlerle, komaca akılla rejim tayin edilemez. Çünkü Türkiye, bu tarihi konakta «iç dinamizm»e sahip bir ülkedir; dolayısiyle kendi rejimini, iç dinamizmini bilimsel yöntemlerle inceleyip saptayarak, çıkarabilir ortaya...

Bunun için önce «bozuk düzen»in iyice bozularak çökmesini ve böylece de iç dinamizmin yeni rejimi oluşturmasını, önlemek için emperyalizm tarafından takılan «bozuk düzen regülâtörü»nü işlemez hale getirmek gerekir; yani darbelere karşı caydırıcı veya yönlendirici müeyyideler getirilmelidir.

Böyle bir müeyyide ancak ve yalnız iç dinamizme sahip ülkeler için söz konusudur.

Türkiye'de bugün, işçileri, boykot veya işgal yapmamış (çok küçük işyerleri hariç) hemen hemen hiç bir işyeri kalmamıştır. O halde işgal - boykot hareketleri Türkiye'nin —bugünkü— iç dinamizminin tezahürü olan yığın hareketleridir.

Demek ki bugün Türkiye'de —yığınların tepesinde «Demoklesin kılıcı» gibi asılı duran— emperyalizmin «darbe» müessesesine karşı «GENEL İŞGAL» çağrısı yapılabilir ve yapılmalıdır; çünkü bu çağrı yığınlarca somut bir anlam taşır.

BİLİMİN KISKACI
VE
KÜÇÜK BURJUVA TEORİLERİNİN SEFALETİ

7 Nisan 1975 — Eczacıbaşı İlâç Fabrikası
8 işçinin atılması nedeni ile BOYKOT...

8 Nisan 1975 — Nobel İlâç Fabrikası
Bir işçinin (hamile kadın) atılması nedeniyle BOYKOT...

17 Nisan 1975 — Bilfer Kömür Ocakları
240 işçi 70 gündür para verilmeyişi nedeniyle İŞGAL...

12 Nisan 1975 — Profilo Fabrikası
500 işçi DİSK'e bağlı Maden - İş Sendikasının patronla yaptığı toplu sözleşmeyi red nedeniyle BOYKOT...

25 Mayıs 1975 — Teknik Cam Fabrikası
350 işçi işçinin yardımlaşma sandığının patron tarafından gasbedilmesi üzerine BOYKOT...

27 Mayıs 1975 — Topkapı Şişe - Cam Fabrikası
İşçiler bayram tatili haklarının tanınmaması üzerine BOYKOT...

Haziran 1975 — Akfa Akü Fabrikası
İşçiler çeşitli haklarının patron tarafından çiğnenmesi ve arkadaşlarının işten atılması üzerine BOYKOT...

Haziran 1975 — Halıfleks Tevsii İnşaatı
İşçiler ücretlerinin devamlı olarak geciktirilmesi üzerine BOYKOT...

27 Temmuz 1975 — Aygersen Fabrikası (Ankara, Siteler)
32 işçinin işten atılması üzerine BOYKOT...

9 Ağustos 1975 — Polatlı Beylikköprü Köyü
Ağaların gasbetmiş olduğu hazine arazisini köylüler İŞGAL ettiler...
Pazarcık
Pazarcık'ın Salmanıparmak, Kabar, İncirlipınar, Aralıkobası Köylüleri hazineye ait toprakları

İŞGAL ederek sürmeye başladılar...

10 Ağustos 1975 —Çınar Oteli
28 işçi temsilci arkadaşlarının işten atılması nedeniyle BOYKOT...
Berec Pil Fabrikası
1350 işçi 3 işçinin atılması nedeniyle BOYKOT...

11 Ağustos 1975 —Sungurlar Isı Sanayii'nin Ambarlı Onarım İnşaatı 67 işçi, Jandarma ve komando baskısı üzerine BOYKOT...

15 Ağustos 1975 —Philips
İşçiler, Disk - Maden - İş Sendikasının grevi başlatmaması üzerine BOYKOT...

Ağustos 1975 —Tekstil Boya Fabrikası
İşçi temsilcisinin işten atılması nedeniyle BOYKOT...

12 — Ağustos 1975 —Sungurlar Genel Makina ve Isı Sanayii
800 işçi üç arkadaşılarının işten atılması nedeniyle BOYKOT...

Ağustos 1975 —Tariş İplik Fabrikası
İşçi atılması nedeniyle BOYKOT...

21 Ağustos 1975 —İzmir BMC Kamyon Fabrikası
560 işçi, atılan arkadaşları için ve iş güvencesinin sağlanması için İŞGAL...

24 Ağustos 1975 —Zonguldak Maden Ocakları
10.000 işçi ikramiyelerin ve yıllık izin ücretlerinin ödenmemesi ve bir spor klübü için işçiye sorulmadan para kesilmesi nedeniyle BOYKOT...

1 Eylül 1975 —Anadolu Cam Sanayii (Mersin)
700 işçi bir arkadaşlarının ölümü üzerine iş güvenliği için BOYKOT...

1 Eylül 1975 —Elazığ İplik Fabrikası
Patronun —toplu sözleşmede— vaadettiği ikramiyeleri vermemesi üzerine BOYKOT...

8 Eylül 1975 —Bayındırlık Bakanlığı
120 işçi arkadaşlarının atılması nedeniyle BOYKOT...

8 Eylül 1975 —Tariş Üzüm İşletmesi
300 işçi 40 arkadaşlarının atılması nedeniyle BOYKOT...

8 Eylül 1975 —AK-AR Kalıp Sanayi

35 işçi 16 arkadaşlarının atılması nedeniyle BOYKOT...

12 Eylül 1975 — Çapa Tıp Fakültesi
800 sağlık işçisi pek çok nedenle BOYKOT...

23 Eylül 1975 — Çukurova Bölgesi Pamuk Tarımı
Pamuk toplama ücretinden çıkan anlaşmazlık üzerine BOYKOT...

23 Eylül 1975 — Mantex Fabrikası (Mekik Masura Fab.)
92 işçi bir arkadaşlarının işten atılması nedeniyle BOYKOT...

23 Eylül 1975 — Tariş Üzüm İşletmeleri
900 işçi işten atılan arkadaşları nedeniyle BOYKOT...

26 Eylül 1975 — Koçtuğ Denizcilik ve Ticaret A.Ş.
100 işçi 18 arkadaşlarının atılması nedeniyle BOYKOT...

Eylül 1975 — T. Kömür İşletmeleri (Afşin - Elbistan Proje Md.)
23 işçi patronun yaptığı lokavta karşı İŞGAL...

30 Eylül 1975 — Yenice Bölgesi Pamuk Tarımı
Pamuk toplama ücretinde çıkan anlaşmazlık üzerine BOYKOT...

Eylül 1975 — Muradiye Salça Fabrikası
300 civarında küçük üretici sözleşme yapmış oldukları salça fabrikasının alımları askıya alarak malların çürümesine sebep olduğu için fabrika yöneticilerine 24 saat süre vererek fabrikayı İŞGAL edeceklerini bildirmişlerdir...

1 Ekim 1975 — Türk - İş Yapı Kooperatifi
900 işçi toplu sözleşmenin uygulanmaması nedeniyle BOYKOT...

9 Ekim 1975 — Çukurova Toprak - Su Planlama Bölge Müd.
1270 işçi 5 aylık maaş farklarının verilmemesi üzerine BOYKOT...

10 Ekim 1975 — Nusaybin Bölgesi Pamuk Tarımı
8.000 tarım işçisi pamuk toplama ücretinden çıkan anlaşmazlık üzerine BOYKOT...

10 Ekim 1975 — Kader Mensucat
250 işçi ikramiye ve kıdem teşvik primlerini alamadıkları için BOYKOT...

10 Ekim 1975 — Petrol Ofisi Trabzon Bölge Müdürlüğü
200 işçi toplu sözleşme maddelerinin uygulanmadığı nedeniyle BOYKOT...

10 Ekim 1975 — Milangaz İzmir Bakım Tesisleri
60 işçi, işten atma nedeniyle BOYKOT...

17 Ekim 1975 — Miha İplik Fabrikası
Ücretlerin ödenmemesi üzerine BOYKOT...

21 Ekim 1975 — Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü
2500 işçi patronun toplu sözleşmede kabul ettiği vasıfta yemek vermemesi üzerine BOYKOT...

26 Ekim 1975 — Sümerbank Deri ve Kundura Fabrikası
1800 işçi aylıkların eksik ödenmesi ve toplu iş sözleşmelerinin ertelenmesi nedeniyle BOYKOT...

26 Ekim 1975 — İskenderun Demir Çelik
12.000 işçi patronun 3 işçiyi tutuklatması üzerine patrona üç gün mühlet vererek BOYKOT'a gideceklerini açıklamışlardır.

26 Ekim 1975 — Petkim A.Ş.
3.000 işçi patronun yemek fiyatlarına zam yapması üzerine BOYKOT...

7 Kasım 1975 — İstaş Sunta Fabrikası (İnegöl)
İşçiler patronun kanunsuz olarak 14 arkadaşlarını işten atması nedeniyle fabrikayı İŞGAL ettiler...

7 Kasım 1975 — Aykent Bisküi Fabrikası
250 işçi patronun oldu-bitti ile fabrikayı kapatması üzerine İŞGAL ettiler...

7 Kasım 1975 — Türkiye - Irak Petrol Boru Hattı
İşçiler, Alman Manesman şirketinin 56 işçiyi atması üzerine BOYKOT...

7 Kasım 1975 — Mersin Cam Sanayii
1200 işçi atılan arkadaşlarının tekrar işe alınması için üretimi durdurup yalnız kazanın soğumasını önleyerek fabrikayı İŞGAL altında tuttular...

8 Kasım 1975 — Pancar Motor Fabrikası
İşçiler atılan arkadaşlarının tekrar işe alınmaları için İŞGAL...

10 Kasım 1975 — SBF Yurdu Lokantası

45 işçi sigortasız çalıştırıldıkları için BOYKOT yapmışlar ve bir hafta sonra hiçbir sendikaya bağlı olmayarak patronla toplu sözleşme yapmak olanağına kavuşmuşlardır...

11 Kasım 1975 —Coca Cola
588 işçi, 4 arkadaşlarının işten atılması üzerine BOYKOT...

12 Kasım 1975 —Şişli Kanat Sanayii
130 işçi, atılan arkadaşları nedeniyle BOYKOT...

12 Kasım 1975 —Pirinçlik Amerikan Radar Üssü (Diyarbakır)
230 işçi arkadaşlarının işten atılması nedeniyle BOYKOT...

21 Kasım 1975 —Mersin Ataş Rafinerisi
600 kamyon şoförü işçi BOYKOT'ta...

21 Kasım 1975 —Alpagut Dodurga Linyit Ocakları
2.000 işçi kışlık giyeceklerin verilmemesi üzerine tam çalışmayı BOYKOT etmişler ve üretimi yarıya düşürmüşlerdir...

VE BÖYLECE DEVAM EDİP GİDİYOR...

Bunlar, sendikaların yaptırdığı kanunî «grev»ler değildir.
Bütün düzen müesseselerinden taşmış bulunan bu «yığın atılımı»nın bilimsel izahı yok mu?...

Hani nerde Devlet'ten maaş alan bilim adamları?... Onların görevleri yalnız «bilirkişi» adını takınarak, solcuları mahkûm ettirmek midir?...

Gerçekte, «bilim adamlığı», zorbalara «fetvacı» olmak değil, objektif oluşumları açıklamak ve savunmak demektir...

Hatta aç kalınsa bile «bilim adamlığı» namusu bunu gerektirir...

***

Yukarıda kısa bir zaman aralığı için —haber alabildiğimiz kadariyle— tespit ettiğimiz gibi bir realite vardır. Türkiye'de son yedi sekiz yıldır oluşan ve bugün bütün çıplaklığıyle gözler önüne serilmiş bulunan bir realite vardır : İŞGAL - BOYKOT HAREKETLERİ...

Bu hareketler, sürdüğü son yedi sekiz yıl boyunca, hakim sınıfların başvurduğu hükümet darbesi ve sıkıyönetim uygulamaları da dahil bütün kanuni ve gayri kanuni müeyyidelere ve polisiye tedbirlere rağmen ortadan kaldırılamamıştır.

Yığınların —kollektif— şuur ve iradesinin gündeme getirdiği böyle «yığın hareketleri», yığınlarca gereksinen sosyo - ekonomik yapı değişiklikleri gerçekleşmeden ortadan kaldırılamaz.

Ne var ki —bugün dahi Türkiye'de— bu yönde bir sosyo - ekonomik yapı değişikliğini savunan ve somut olarak programına geçirmiş bulunan bir siyasi parti de henüz mevcut değildir.

İşte bundan dolayı biz böyle bir siyasi kadronun oluşması gerektiğini savunmakta ve söz konusu «yığın hareketleri»ni bahane diye kullanarak kendi dar grup çıkarlarının —ve küçük burjuva tabakalarının— kavgasını veren siyasi kadroları eleştirmekteyiz.

Bu eleştirilerin hedefi CHP ve onun sağ kanadı olduğu zaman eleştiriler bir açıklık, seviye ve yapıcılık kazanmaktadır. Çünkü daha solda görünen grupcuklar, parti adını da kullansalar, tamamen emperyalizmin kuklalarıdırlar...

Örnek : CHP'lilerin «darbe müessesesi»ne karşı tavırlarını açıkça belli etmedikleri halde, emperyalizmden henüz icazet alamamış bulunan faşizm heveslileri ile yaptıkları kuvvet denemelerinde, dayandıkları —veya kullandıkları— güç, işgal - boykot yığın atılımıdır. Bilincinde olsalar da olmasalar da objektif olarak bu böyledir. Çünkü mesela yakın geçmişte faşizm tırmanıcıları, bir deneme olarak, CHP'li yöneticilerin bulunduğu büyük Belediyelere mâlî ambargo uygulamaya kalktılar. Buna karşı CHP'nin «hür demokratik düzen(!)» âşıkı kesiminin, bu «hür demokratik düzen(!)» içinde başvurdukları bütün girişimler, hatta büyük basına verdikleri protesto demeçleri bile bir sonuç almalarına yetmedi.

Ne zaman ki İstanbul Belediyesi'nin 20.000 işçisi iki günlük işgal ve boykot yaptı; ancak bundan sonra faşizm heveslileri, işin pahalıya mal olacağını anlayarak ambargoyu kaldırdılar.

CHP yöneticilerinin, bu işçi hareketini desteklemek için giriştikleri «gözyumma eylemi(!)»nde gösterdikleri kahramanlık(!) ve fedakârlığa(!) karşı, işçilerin daima minnettar kalmaları beklenemez. Çünkü işçiler anlamaktadırlar ki, yaptıkları işgal - boykot eylemleri ile hem haklarını büyük güçlüklerle koparmakta ve hem de «hür demokratik düzen(!)»de haklarını almalarına vasıta bile olamayan bu «hür demokratik düzen(!)» âşığı CHP'li yöneticileri yeniden —birer kahraman olarak— tepelerine tayin etmektedirler...

CHP'nin aşırı oportünist ve demagog takımı, objektif sosyo - ekonomik nedenlerle «hür demokratik düzen(!)»in dışına taşmış bulunan yığın atılımlarını bir araç gibi kullanarak, bu «hür demokratik düzen(!)» içinde iktidar olmak hayaline kapılmamalıdırlar...

Hatta bu hayali, «Halk Sektörü» gibi «bilimsel(!) demagoji» yapıtlarıyle sürdürebilmek olanağı bile yoktur artık CHP için... Çünkü içerde yığınların harekete varmış acil gereksinmeleri ve dışarda gerçekten bilimsel açıklamalar bekliyen nazik bir «dış politik ortam» vardır.

«Bilimsellik» kisvesine bürünmüş bir demagoji, genel seçimlerde, mesela bir din propogandası kadar bile oy toplıyamıyacağı gibi, yurt dışındaki temaslarda da alay konusu olmaktan başka bir yarar sağlamaz. Bugün Avrupa'da kendine «liberal» diyen bir kimse bile, kendilerini sosyal demokrat diye tanıtmaya çalışan CHP'lilerin «Halk Sektörü» tezini ciddiye almaz; hatta alay eder. Çünkü Batıdaki —klasik— burjuvalaşma sürecinde, en liberal dönemlerin ekonomiye tayin etmiş bulunduğu «patent müessesesi»ni, bugünkü dünyanın —gariban— Türkiye'sine monte etmek tutkusunu —K. Marx'a «posta koyma»ya kadar varan ilkel bir coşku ile— ifade eden bu yapıt, Avrupa'da, ekonomi biliminin, böyle subjektif —ve hatta çocuksu— beğenilerle ilgisi bulunmadığını bilen sıradan bir öğrenci için bile ancak alay konusu olur...

CHP'NİN SOSYALİST ENTERNASYONALE BAŞVURMASI DOLAYISİYLE...

65 Yıl Önce Bu Enternasyonale Bağlı «Sosyal Demokrat» Akımın, Türkiye'deki Pratik ve Teorik Seviyesi Hakkında Belgeler...

Osmanlı Sosyalist Fırkası'nın Programı

Osmanlı Sosyalist Fırkası'nın Programı, **İştirak** dergisinin 26 ıncı ve son sayısında (2 Eylül 1326 - 1910) ve **Beyanname**'den sonra gelen sayfalarda yayınlanmıştı (s. 283 - 284).

Program niçin düzenlenmişti? Sosyal hayatta en fazla gadre uğrayan işçinin ve bunlardan pek geri kalmayan halkın hayatî ve politik haklarını sağlamak ve umumî ilerleme ahenginde kendilerine geniş bir selâh ve refah yolu hazırlamak için.

Program, kısaca formüle edilmiş 22 maddeden ibarettir :

1) Her türlü seçimlerin doğrudan doğruya ve re'y-i ân usulile yapılması.

2) Basına ve umumî toplantılara tam özgürlük verilmesi.

3) İdam cezasının kaldırılması.

4) İnsanların tabiî ihtiyaçlarından olan maddelerden alınacak vergilerin kaldırılması

5) Progresif verginin kabul edilmesi.

6) Şimendüferlerin, bankaların, madenlerin, sigorta kumpanyalarının millîleştirilmesi ile her çeşit tekelin kaldırılması.

7) Her Osmanlıya, Türkiye'nin her yerinde, seçim hakkı tanınması.

8) Sorumluluğu genişletmenin kabul edilmesi.

9) Savaş yokken, asker gücünün milislerden teşkil edilmesi.

10) Saldırgan tüm savaşlardan kaçınılması.

11) Barış ve sükûnu korumıyan ittifakların hiç birine katılınmaması.

12) Mebusan Meclisine üye seçmek için fikrî politik mücadelelere girişilmesi.

13) Sosyalistliğin ilerlemesine yarıyan faydalı gösterilerin hepsine katılmak.

14) İşçinin apaçık haklarını ayaklar altına alırcasına düzenlenen grev ve sendika yasalarının kaldırılması.

15) Öğretim ve eğitimin, her sosyal sınıf için, parasız olması.

16) Adliye masraflarının tüm kaldırılması.

17) Bütün işçilerin haftada bir gün dinlenmesi.

18) Çalışma saatlerinin günde sekiz saati aşmaması.

19) Erkeklere 14 ve kızlara 16 yaş olmak üzere, işçiliğin yasaklanması.

20) Bir İşçi Bakanlığı teşkili.

21) İç ve dış bütün sosyalist kongrelerine katılmak.

22) Bütün işçi sendikalarına, ma'nen ve maddeten, yardım edilmesi.

*

Belgeyi aynen sunuyoruz:

«OSMANLI SOSYALİST FIRKASI PROGRAMIDIR

Hayat-ı içtimaîde en mağdur bir kısım teşkil eden amelenin ve bunlardan pek geri kalmıyan avâmın hukuk-i hayatiye ve siyasiyesi temin edilmek ve şu aheng-i umumî-i terakkîde kendilerine bir şehrah-ı salâh ve refah istihzar eylemek üzere Fırka bunun için âtideki Programı tanzim eylemiştir.

Madde

1 Her türlü intihâbâtın bilâ vâsıta ve re'y-i ân usulile icrası

2 Matbuat ve içtimâât-ı umumiyeye hürriyet-i kâmile verilmesi

3 İdam cezasının ref'i

4 İnsanların ihtiyâcât-ı tabiîyesinden olan mevaddan alınan vergilerin lâğvı

5 Resm-i müterakkînin kabulü

6 Şimendüferler, bankalar, madenler, sigorta kumpanyalarının millîleştirilmesi ile her türlü inhisarın ref'i

7 Bir Osmanlının Türkiyenin her tarafında intihaba hakkı olması

8 Tevsî-i me'zuniyetin kabulü

9 Vakt-ı hazerde kuvve-i askeriyenin milislerden teşkili

10 Tecavüzî bilumum muharebelerden mücanebet olunması

11 Nokta-i nazarı muhafaza-i sulh ve sükûn olmıyan bilumum ittifaklara iştirak edilmemesi

12 Meclis-i Mebusâna âzâ intihabı için fikrî mücadelât-ı siyasiyeye girişilmesi

13 Sosyalistliğin terakkîsine hâdim bilumum faideli nümayişlere iştirak edilmesi

14 Amelenin hukuk-i sarîhasını pâmâl edercesine tertib edilen grev ve sendika kanunlarının ref' ve ilgası

15 Teallüm ve tederrüsün her sınıf-ı içtimaî için meccanen olması

16 Bilcümle mesârifat-ı adliyenin ref'i

17 Bilumum amelenin haftada bir gün istirahat etmesi

18 Evkât-ı mesâînin günde sekiz saate hasr edilmesi

19 Ondört yaşında ufak erkek ve onaltı yaşında küçük kızların amelelikten men'i

20 Bir Amele Nezareti teşkili

21 Dahil ve harici bilumum Sosyalist kongrelerine iştirak edilmesi

22 Bütün amele sendikalarına ma'nen ve maddeten muavenet edilmesi»

MUSLİHİDDİN ÂDİL SOSYALİZMİ NASIL AYDINLATIYORDU?

«Selânik Mekteb-i Hukuk Müdürü; ve İlm-i İktisat ve Hukuk-i İdare Muallimi» M. Âdil, İktisat Dersleri'nin birinci kitabında (Selânik, Zaman Matbaası 1328) sosyalizme sahifeler ayırmıştı.

Mukaddemenin tarihi 25 Teşrinievvel 326 dır. Bu kitap, hem politik ekonomi ile uğraşan yüksek mektep öğrencilerine, hem de halka seslenmek amacını güdüyordu: Tahsil-i İlm-i İktisad ile müteveggil olan mekâtib-i âliye müdavimine hitap etmekle beraber umuma da geniş bir tetebbu alanı sunmak istiyordu. Ünlü ekonomistlerin biyografilerine işaret ediyor; SOSYALİZM'i «Bilhassa teşrih ve tavzih olunan mebâhis» arasında anlatmaya çalışıyordu. Yazar, eserinin özellikle genç okurların samîmî bir marifet arkadaşı olması dileğinde idi. Bu kitap, —yazarın değişine göre— Batının en yüksek İktisat üstatları tarafından kaleme alınan muhalledâtın mutalaa ve tetebbu ürünü idi; ve Selânik Mekteb-i Hukuku'ndaki üç yıllık öğretimin meyvası sayılırdı.

Muslihiddin Âdil, MESLEK-İ İŞTİRAK dediği SOSYALİZM'e sahifeler ayırmış; tariflerinden ve muhtelif biçimlerinden söz etmiş, bu arada kendi görüşlerini de belirtmeyi ihmâl etmemiştir. Düştüğü notta, Karl Marks'ın hayat ve eseri hakkında 8 satırlık bilgi veriyor; yeri gelince Marks'ı da unutmuyor.

Hocanın, —kaynak değerinde— verdiği bibliyografya dikkatle gözden geçirilmeğe değer :

Muslihittin Âdil'in verdiği bilgileri şöyle aktarabiliriz :

Ferdîyyûn (Endividüalizm) toplumu meydana getiren kişileri yaşama savaşı içine atıyor. Hükümetin görevi kişileri korumak değil, yalnız umumî ahengi muhafaza görevini yüklenmektir.

İştirakîyyûn (Sosyalistler) ise, hükümetin fertleri korumasını, şahısların, yaşama savaşı umumî yasası altında yok olup gitmemesini, yaşama ihtiyaçlarının giderilmesi görevinin kâmilen hükümete yüklenilmesini istiyor.

Meslek-i tefrîd (Endividüalist okul) un programı —ki buna **meslek-i serbestî** (liberal okul), **klasik mesleği** (klasik okul), **İngiliz mesleği** (Mançester okulu) adları da verilmektedir.— çalışma ve mübadele özgürlüğü ile özetlenebilir. Serbesti mesleğine sosyalistler tarafından tariz makamında **Ortodoks mesleği** adı da verilmektedir. Serbesti mesleğine göre çalışma özgürlüğünü, mülkiyet ve veraseti tabiî yasalar olarak almak gerekmektedir. Bunlar, hükümetin çalışmaya ve ekonomik hayata karışmasını kabul etmezler. Sınırsız rekabet isterler.

Endividüalist okul ile **sosyalizm** biribirinden şiddetle ayrılır. Çünkü sosyalizm rekabet ve mülkiyeti toplumda izalesi vacip zararlı bir kuvvet olarak alır. Fiziyokratlar ve Adam İsmit, Rikardo, Jan Batistsey, İstuart Mil, 19. yüzyılın en bülent ekonomistleri, endividüalist okuldandırlar. Bu meslek, ekonomik hayat için en mâkul ve mûtedil bir meslektir. Hiç hatasız olduğunu iddia etmek tabiatiyle doğru olamaz. Fakat sosyalizme vücûhla ilmî ve doğru bir meslektir.

Meslek-i iştirak (sosyalizm) vehîm ve hayal ile başlamış, fakat zaman aşımı ile tensikâta uğrayarak önemli bir sosyal meslek olmuştur. Sosyalizm tarihte taa Eflâtun devrine kadar uzanır. Eflâtun **Cumhuriyet** ve **Kanun** adlı eserlerinde sosyalizmden bahsetmiştir. Fakat sosyalizmin bütün gücüyle Büyük Devrimde meydana çıktığı görülmektedir. **Fransa İnkilâb-ı Kebiri** sosyalizmin tam bir açıklıkla gelişmesine sebep olmuştur. Köylünün, ehalinin her türlü haklardan yoksunluğu; kralların, derebeylerin, papazların istibdadı arttıkça kamu oyunda şiddetli bir akım belirmiş ve bu sosyal çevrede yetişen büyük dimağların —Jan Jak Rusolar, Volterler, Diderolar gibi yurtseverlerin— etrafa serptikleri uyanma tohumları nihayet umumî bir feryat, müthiş bir İhtilâl husule getirmiş ve İnkilâbın tantanası bütün kâinatı kaplamıştır.

Fransa Büyük Devrimi siyasî özgürlüğü sağladı, fakat sosyal ahvalden şikâyetler yine eksilmedi. Briso : «Temellük hakkı hırsızlıktır — Hakk-ı temellük sirkattir» haykırışiyle şahıs mülkiyetinin yok olmasını

istiyor; Ruso köylüye en fazla hak verilmesine çalışıyordu. Ruso'nun fikrince : «Hayatta doğru yol tarlaların yoludur. Herkes orada eker, biçer ve orada çalışanlar en ziyade saygıdeğer insanlardır.» Sosyalizmin esasları, hatta anarşizmin hayalleri Jan Jak Ruso'dan doğmuştur, denilebilir. Yazılariyle, nutuklariyle, fikirleri ve duyguları o kadar coşturmuştur.

Öte yandan, Fransa'nın en büyük maliyecilerinden Neker : «İşçi sefil, aç, çıplak kalınca özgürlükten hiç bir meyva devşirilemiyeceğini» iddia ediyor; daha sonradan ortaya baböf çıkıyor. Şahıs mülkiyetini kaldırmak, bunun yerine ortak mülkiyeti koymak suretiyle eşitsizliğe çare bulmak istiyor. Bundan sonra Nokvil aynı iddiayı tekrarlıyor; fıtreten, yani doğuşta servet edinmeye istidadı olmayanlara da bundan faydalanma hakkının verilmesini istiyor. Bir süre sonra, Baböf bir parti kurdu; Ehali Müdafiî **(Le Tribun du Peuple)** adlı eseriyle sosyalizmin ilk ve aşırı temellerini koydu; yer yüzünün bölünemiyeceğini, tabiatın bağrından herkesin ortaklama faydalanma hakkı olduğunu ve daha ileri giderek, tabiatta eşitliği bozan şairlerin, yazarların, ediplerin ortadan kaldırılmasını istedi.

Sosyalizmin bu devresi pek aşırıdır. Bu devrede sosyalistler akıl ve mantıkla uğraşmadan ziyade, yüreğe ve duyguya seslenmişler ve her tarafta bir ihtilâl ve kargaşalık çıkarmaya girişmişlerdir. Bunun için bu aşırılar kendilerini idama mahkûm ettirmekten başka bir iş görmemişlerdir. Daha sonraları bu şiddetli fikirler tedrici bir surette tâdil ve ıslah edilerek sosyalizm bir sosyal okul halini almağa başlamış ve büyük adamlardan bir çoğunu yetiştirmiştir.

XIX. yüzyılda bu mesleğe ciddi bir bilgi yolu bağışlamayı başaran Almanyalı KARL MARKS'dır. KARL MARKS'ın FİKRİNCE : Toplumda görülen ihtilâller, endüstri ve toprak ürünlerinin işçi ve kapitalistler arasında hakkıyla bölüştürülememesinden doğmuştur. KARL MARKS, işçinin —gittikçe çoğaldığı ve güçlendiği cihetle— bir gün kapitalistleri düşürerek onların yerine geçeceğine ve **iştirak-i emval** (yani mallarda ortaklık) fikrinin vücut bulacağına tamamiyle inanmıştır.

İşte sosyalizmin hayat tarihçesi budur. Şimdi bunun ilmî tarifiyle muhtelif safhalarını çeşitli aşamalarını incelemek gerekir.

Sosyalizmin tarifi :

Sosyalizm kelimesini ilk defa kullanan Piyer Leru adında bir Fransız yazarıdır. Bu zat 1837 ve 1840 tarihlerinde yayınladığı **Humanité** ve **Essai sur l'égalité** adlı eserlerinde bu kelimeyi kullanmıştır.

Sosyalizmi muhtelif suretlerde tarif etmişlerdir. Prudon: «Sosyalizm, geçim usûlünü, yaşama biçimini onarmağa çalışan bir siyasî mes-

lektir.» diyor. Fakat geçim usûlünün ne suretle islah edilmek, onarılmak istenildiğini açıklamadığı için bu tarif eksik sayılır. Lüsiyen Penjam : «Sosyalizm kapital ile iş arasındaki bugünkü ilişkilerin işçi sınıfının çıkarlarına olarak az çok değiştirilmesinden ve şahıs mülkiyeti usûlüne son verilmesinden ibarettir.» diye tarif ediyor. Leruva Boliyö şu veçhe ile açıklıyor : «Sosyalizm, bir şahsın tabiaten haiz olduğu kuvvetlerden bir kısmının kendisinden alınarak topluma verilmesidir. Sosyalizm, üreticilerle tüketiciler arasındaki ilişkilere hükümetin karışmasını tazammun eden bir özel ifadedir ki, bu karışma toplumdaki eşitsizliği düzeltmeye ve değiştirmeye çalışacaktır. İktisadi hareketlerde sosyalizm, ya tahdîd usûlü veya sınaî teşebbüslerin hükümet marifetiyle icrası suretleriyle kendini gösterir.»

Bir kısım yazarlar da sosyalizmi şu yolda tarif etmişlerdir : Sosyalizm insanlar arasında zenginlik ve mutluluk yahut fakirlik ve sefalet itibariyle —çeşitli vasıtalara başvurarak— tam eşitlik yaratmaya çalışan fikirlerin ve nazariyelerin tümü demektir.» (1892 de Figaro gazetesi tarafından sosyalizmin tarifi hakkında açılan bilgi yarışmasında bu ifade birinciliği kazanmıştır.)

KARL MARKS ise sosyalizmi şu tarzda ifade ediyor : «Mesleğimiz şu fikirle ifade olunabilir : **Şahıs mülkiyetinin kaldırılması.**»

[Yazar eserinin 61. sayfasında Marx hakkında not düşüyor: «Karl Marx Trev şehrinde tevellüt etmiştir. (1818 - 1883) Esasen musevîdir. Hayatını kâmilen mesail-i içtimaiyye mütalaasına hasretmiş ve mesleğinde iltizam eylediği şiddet dolayısiyle bir müddet Prusya hükümetinin takibatına uğrayarak Paris'e ve oradan Londra'ya gitmeye mecbur olmuştur. (Kollektivism) mesleğinin müessisidir. Asar-ı muhtelife-i iktisadiyyesi meyanında en meşhuru **Capital** namındaki eseridir. Bundan mâda **Critique de l'économie politique** ve **Misêr de la Philosophie** nam eserleri de meşhurdur.]

Gerçekten ssoyalizmin en mûciz tarifi budur. Bu meslek erbabınca tasarruf hakkının kaldırılması toplumdaki eşitsizliğin kaldırılması için en birinci çaredir. Denilebilir ki bütün sosyalistler, şahıs mülkiyetinin kaldırılmasına taraftardırlar. Yalnız bu esasın teferruatında bazı ihtilaflar vardır ki, onu da şimdi açıklamağa çalışacağız.

Sosyalizmin muhtelif şekilleri — Dört büyük safhaya irca edilebilir :

1) Mutlak Sosyalizm; **(S. Apsolu)**
2) Hükümet Sosyalistliği; **(S. d'Etat)**
3) Hiristiyan Sosyalistliği; **(S. Chrîstien)**
4) Teavün yani Yardımlaşma Mesleği; **(Solidarisme)**

Mutlak Sosyalizm, uygar toplumdaki eşitsizliğin tamamiyle giderilmesini ve insanlar arasında tam bir eşitliğin kurulmasını ister. Eşitsizliğin temelini ve kökünü kişi mülkiyetinde bulduğu için bunun kaldırılmasını hareket üssü olarak almıştır. Bu meslek gelecek kuşaklar için kurulacak mutluluk binasının, yok edilecek kişi mülkiyeti yıkıntıları üzerine kurulmasını övütler.

Şapel ve Bebel'in fikrince, **mutlak sosyalizm** şu anlamları kapsar ve tazammun eder : Felsefede maddiyet; siyasette tam bir avam cumhuriyeti; aile hayatında aile bağlarının çürüyüp çözülmesi ve çocukların eğitiminin hükümet tarafından yapılması; iktisadi tensikatta üretimin hükümetçe yönetilmesi.

Bu emellerin ve fikirlerin meydana gelmesi için üç yol övütleniyor:

1) Sosyal olaylardan bir takım örnekler göstererek fikirleri bu yöne ikna etmek;

2) Anarşizm vücuda getirmek;

3) Mülkiyet hakkını gasbeylemek.

Birinci şık külliyen mecruhtur, sakattır. Çünkü sosyal hayatta sosyalizm fikrinin tam olarak uygulanmasının mutluluk getireceği hakkındaki misaller kanaat verici değildir.

Anarşistliğe gelince : Anarşistlerin maksada ulaşmak için kullandıkları dinamitlerin ve sair patlayıcı maddelerin yıkmak hususundaki hizmetleri inkâr edilemez ise de yeniden bir şey vücuda getirdikleri yoktur.

Mutlak sosyalizmin takip ettiği emellerin uygulanması için nispeten en elverişli görülebilen cihet üçüncü şıktır. Yani kişi mülkiyetinin kaldırılması noktasıdır.

Lui Blân ve Karl Marks iştirak fikrini vücuda getirmek için üçüncü şıkkı ihtiyar eylemektedirler.

Lui Blân 1839 da yayınladığı **tensik-i s'ay** (l'organisation de Travail) adlı eserinde diyor ki : «Herkes mesaisinin haklı bir mükafat payını alsa, toplumdaki bütün fenalıkların önü alınabilecektir. Oysa ki böyle olmuyor. S'ayın, çalışmanın ve emeğin gerçek değeri tanınmıyor. Bunun için mesainin tensikine yani işin organizasyonuna hükümet bilfiil müdahale eylemelidir.» Bu zatın fikrince, başlangıçta özel endüstri kaldırılmayacak fakat bütçede tahsisat ayrılarak şimendiferler, kanallar, madenler devletçe birer birer sahiplerinin elinden alınacak ve umumî imalathaneler vücuda getirilecektir. Bu umumî fabrikaların rekabeti az zamanda hususi imalâthaneleri ortadan kaldıracak bazı yerlerde ziraat atelyeleri, pazarlar, depolar vücuda getirilecek; özel bankalar

millî bankalar halini kesbedecek; kısaca, devlet büyük müesseselere sahip olacaktır.

Karl Marks müteaddit ciltlerden teşekkül eden **Sermaye** namındaki mâruf eserinde, diyor ki : «Bir malın değeri esasen ona harcanan emekten doğar halbuki üretilen servette mesai erbabının payı pek cüzidir. Sermayeci kullandığı işçiye —on saatlik bir çalışmaya karşılık— ancak altı saatlik bir ücret ödüyor. İşçi ücretinin azalması nisbetinde kapitalistlerin kârı artıyor. Bir taraftan işçi fakir, nâtüvan yani takatsız ve güçsüz ve aç kalıyor. Diğer tarafta cebinde milyonlar toplamış bir sermayedar vücuda geliyor.

Bugünkü ekonomi biçimi bu hali giderecek bir mahiyette değildir. Buna binaen, herşeyden önce toplumun temellerini değiştirmek, ve toprağı, iptidai levazımı ferdin elinden alarak topluma teslim eylemek icap eder.»

Görülüyor ki Karl Marks tasarruf hakkının izalesini iltizam ediyor. Marks'ın itikadınca, bu fikir ergeç husûlpezir olacak, ve say ü amel sermayenin bu müthiş tehakkümünden kurtulacaktır. Bu zat ameleyi şiddetle himaye eder. Ve bir milletin amelesi ile, diğer milletin mesai erbabı arasında rekabet câri olmasını katiyyen tecviz eylemez. Onun fikrince işçinin milliyeti bir, vatanı müşterektir.

Almanya'da uzun süre iki iştirakçi teori hükmünü yürütmüştür. Birincisi milli nazariye **(Nasyonalizm)** diğeri beynelmilel nazariye yani enternasyonal teori **(Enternasyonalizm)** dir. Birinci mesleği tervic edenler Prusya servet erbabından Rodbertüs ile meşhur Ferdinand Lasal'dır. İkinci mesleği tervic eden ise Karl Marks'dır. Her iki meslek er babı say ile sermaye yâni iş ile kapital arasındaki ilişkilerin hükümet tarafından tanzim ve idaresine taraftardır. Fakat birinci nazariye, iki muhtelif memleket işçisi arasında rekabetin ceryanını tervic ettiği halde, ikinci nazariye bunu şiddetle reddeder. Karl Marks bütün cihan amelesinin iktisadî mübarezede müttehid bulunmalarını öğütler. Şu hitabı meşhurdur : **Prolétaires de tous la pays assossiez - vouz!**

Mutlak Sosyalizmin Kısımları. — Bu kısım sosyalistlik şahıs mülkiyetinin kaldırılmasındaki şiddetlerine göre dört safhaya ayrılır :

1) Komünism;
2) Kollektivism;
3) Sosyalism Agrer;
4) Sen Simonism.

Komünism. — Gerek üretim ve gerek —yiyecek, giyecek, ev eşyası gibi— tüketime ayrılan mallarda ve emlâkda kişi mülkiyetinin kaldırılmasına taraftardır. Komünistler ancak ve bu sayede servet ve mutlu-

luk, fakirlik ve zaruret itibariyle insanlar arasında gerçek bir eşitliğin kurulacağına kaildirler. Komünismin esasları Eflâtun'dan kaynak almış, sonra Moreli, Mabli, Baböf gibi büyükler bunları kemal-i hararetle tervic ve müdafaa eylemişlerdir.

Komünistler umumî servetten herkese eşit bir pay değil, fakat herkese ihtiyacına göre bir pay verilmesine taraftardırlar. Bu bakımdan komünistlerin tasavvurları büsbütün bir hayal değildir. Bu tasavvurun fiilî ufak bir numûnesini gösterebilmek kabildir. Bazı dinî müesseselerde ve bir asırdanberi Amerika'da teşekkül etmiş komünist cemiyetlerde bu fikrin pek küçük çapta icrası kabil olduğu gösterilmektedir.

Kollektivism. — Yalnız üretime ait emval ve emlâkte özel mülkiyetin kaldırılmasını iltizam eder. Bu mesleğin gerçek kurucusu Karl Marks'tır. Bu fikri benimseyenler nazariyelerine bir münferit şahsiyet vermek için mesleklerine fennî sosyalizm (S. Scientifique) adını da vermektedirler. Onların fikrince, bugünkü toplumları uğursuz bir tekâmül zirvesine doğru sürükleyen bugünkü ekonomik yasalar, ister istemez, kollektivism fikirlerini doğuracak ve heyet-i medeniyye, zarurî olarak, bu gayeye yönelecektir. Gerçekten, bugün sınaat, ticaret vesair iktisadi muameleler dolayısiyle umumî servet gittikçe birkaç elin inhisârına geçmek istidâdını gösteriyor. İşte Kollektivistler küçük sanayi eshabının gittikçe ortadan çekilerek yerlerini büyük sanayi eshabına bırakmalarından endişe ediyor ve binaenaleyh büyük servet kazanmak istidadında bulunanlara set çekmek ve buna mukabil ameleyi şiddetle himaye etmek daiyesine düşüyorlar.

Sosyalism Agrer. — Yalnız arz mülkiyetinin ilgası ile arazinin umuma eşit olarak bölüştürülmesine taraftardır. 1892 (Marsilya), 1890 (Breslav) Sosyalist Kongrelerinden sonra bu kısım sosyalistlik kendine pek çok taraftar bulmuştur.

Sen Simonism. — Bu meslek herkese iktidar derecesine ve her iktidara gösterdiği başarı eserlerine göre, umumî servetten bir pay ayırmak esasını takip eder.

Bu bapta, ilk ilmî nazariyeyi koyan Fransız feylesoflarından Sen Simon olduğu için meslek de onun namına izafe edilmiştir.

Sen Simon, insanlar arasında doğuştan varolan eşitsizliği dikkat nazarına alarak zorlama ve tabiata aykırı bir eşitlik kurulmasına değil ancak şahsi liyakat ve iktidara göre muamele ederek adaletin dağıtılmasına fikirlerini hasreylemiştir. Sen Simon haksızlığı liyakat erbabının felâket ve sefalete ve değersizlerin saadet ve refaha mashar olmasında buluyor. Buna binaen doğuştan gelen eşitsizliklere son vermek ve buna bedel şahsi meziyetlerden doğan bir eşitsizliğin bekasına çalışmak

taraftarıdır. Doğuştan gelen eşitsizliklerin kaynağı ve kökü ise verasettir. Verasetin kaldırılması bu mesleğin en önemli bir temel maddesini teşkil eyler.

Muslihiddin Adil'in Anarşizm hakkındaki fikirlerine, eserin 63. sayfasındaki uzun bir notta rastlıyoruz :

«Anarşism, beşeriyetin mutlak ve kâmil bir hürriyet dairesinde tekâmülünü arzu eder özel bir sosyal meslektir. Anarşistler toplumda her ferdin özgür tabii haklarına hiçbir engel çıkarılmamasını isterler. Özgürlük haklarına engel saydıkları tüm tesisata, merkezi hükümete, kanun kuvvetine, aile bağlarına, meshebe, mülkiyete, askerliğe şiddetle hasımdırlar. Onlar bu müesseselerin kâmilen giderilmesiyle, insanlığı gerçek bir özgürlük ve kardeşlik dairesinde yaşatmak taraftarıdırlar. Onların fikrince, bu suretle teşekkül edecek medenî heyette herkez gücü yettiği derecede çalışacak, ve üretimden ihtiyacı oranında faydalanacaktır.

Anarşismin gerçek kurucusu Rus müelliflerinden Bakunin (**Bacounine**) dir. Anarşism ve sosyalism izledikleri amaç itibariyle müşterek bir noktayı haiz iseler de kullandıkları vasıtalar bakımından aralarında pek önemli fark vardır. Bu cihetle —anarşistlerin kendilerine (**Hür Sosyalist**) demelerine rağmen— bu iki mesleği biribirinden kesin surette ayırmak zorunluluğu vardır. Çünkü anarşistler maksatlarına ulaşmak için kendi işlerine yarayacak her vasıtayı, ihtilâli, dinamit kullanmayı, hükümdarları öldürmeyi, ve bu gibi bütün vasıtaları meşru sayarlar.

Anarşistler vakit vakit bu müthiş vasıtaları kullanmak ve kamuoyunu heyecanlandırmakla maksatlarını sağlayacaklarına inanmaktadırlar. Bunların muhtelif tarihlerde yaptıkları su-i kastları dikkat nazarına alan uygar hükümetler anarşistler hakkında yasalar düzenlemeye ve takibat icrasına mecbur olmuşlardır.

Anarşism bir nokta-i nazara göre tefrid mesleğine yani endividüalisme de benzer. Her ikisi, şahıs özgürlüğünün tam olarak meydana gelmesine taraftardır. Fakat endividüalism kanun koyucunun görevini asgarî hadde indirmek istediği halde, anarşism merkezî ve kanunî kuvvetin, ve şahıs mülkiyetinin büsbütün kaldırılmasına taraftardır. Anarşism fikri en ziyade Fransa'da, İspanya'da, İtalya'da intişar etmiştir.

Son zamanlar Rusya'da kurulup genişleyen Nihilism (**Nihilisme**) ile anarşismi bir meslek saymak doğru değildir. Anarşism bir sosyal meslek, nihilism bir siyasi meslektir. Nihilism bugünkü hükümet şeklini külliyen yok edip izale etmek, mutlak bir özgürlük kurmak fikrin-

dedir. Bu meslek Rusya'nın içinde ve dışında gizli ve açık vasıtalarla fikrini ve görüşünü yaymaya çalışıyor. Bu mesleğin en büyük mürevvicleri Rus yazarlarından Çernişevski, Prens Kropotkin ve Lavrov'dur. Bununla beraber, bunlar da maksatlarına ulaşmak için anarşistlerin kullandıkları vasıtaları kullanırlar. Rus nihilistleri arasında Avrupa'da ve bilhassa İsviçre'de tahsil görmüş pek çok genç kızlar vardır.»

NOT : Zaman ve imkân darlığı yüzünden —yazının anlamını ve bütünlüğünü bozmadan— ancak kısmen yeni Türkçe kelimeleri kullanabildik... Okuyucularımızın, anlayışla karşılıyacaklarına inanıyoruz.

Taşlamalar, dördüncü mektubun devamı
Yazarı : Claude Tillier, ilkokul öğretmeni

Çeviren : Dr. Fahrettin Yakal

Avukatlar mı yardımcılığa atanacaklar? Bunun iyisi can sağlığı kuşkusuz. Ama dava vekilleri de bu görevlere istekli olacaklardır. Eğer önerilerini yerine getirmiyecek olursa meclis hakkında dava açacaklardır. Dava vekili gerçekten avukatın en fazla benzeşidir. Onun gibi dava vekili de kamu işlerini iyice bilmektedir, onun gibi günlük olguların defterini tutmaktadır. Dava vekili bir ortaklık ile ilgili bir konuda, ya da en son yaşayana yapılan bir bağış işleminde bir avukat kadar bilgili olmıyabilir. Lâkin bir dereceye dek doğu sorunu üzerine ve hatta Cezayirinki üzerine dava vekilinin avukattan daha az bilgili olabilmesini anlayamıyorum. Öyle ise birbirine pek yakın olan bu iki meslek arasında bir ayırma duvarının temelini atmayı, birlik, beraberlik olan oraya yürekte düşmanlık duygusunu ve kıskançlığı koymayı ister misiniz?

Bu görevi doktorlara mı vereceksiniz? İşte kuşkusuz iyinin iyisi bir yanına katma daha. Şayet bir seçmen ağır bir apopleksi ile yere yuvarlandığı zaman hiç değilse kan almak için birisi orada bulunacak hem sonra olağanüstü becerikli seçmenleri hekimler topluluğundan gayrı nerde bulmalı? Bu kişi hekimliği bilmektedir, öyle ise politikayı da bilmesi gerek, bu etraflı ve iyi düşünce su götürmez. Ne var ki düşüncenin şu biçimde ortaya atılması da daha az tutarlı değildir : bu adam politika bilmektedir, o halde hekimliği de bilmesi gerek, buna göre ateşim çıktığı zamanda bir elçilik sekreterine, ya da devlet, şurası üyesine baş vuracağım, pek az da olsa boş inancım, ölü M, Talleyrand'ın mezarı önünde diz çökmeye gideceğim, o ki yaşamı zamanında çok usta bir hekim olmalı idi.

Bu görevi edebiyatçılara mı vereceksiniz? İşte erkinci bir davranış. Bu katılma hemen hemen bir genoy'a bedel olacaktır. Siz bay Chateaubriand'dan başlıyarak liège almanağında bitecek bir grubu teklif etmeye yöneliyorsunuz. Niteliği hafif bir küçük şarkının yapıcısı elinde dört dizeliği olduğu halde sizden ayrıcalık payını istemeye gelebilecektir. Acaba sayfalar dolusu kocaman bir kitabı edebi yapıtın bir alâ-

meti diye kabul edecek misiniz? Aman, sakın hal omuzunda sözlüğü ile ve arkasında 45,000 adresin yazarı olduğu halde gelen bay Napoléon Landais'yi görüyorum. İkinci ya da üçüncü baskıyı mı seçeceksiniz. İşte burjua aşçı kadını adlı yapıtının 20 baskısı önlüğünde. Chateaubriand, Victor Hugo, Alexandre Dumas düşün kralları, sıkışınız, ortaya çıkmış tutkuların kraliçesine yer açınız.

Fakat ben papaslar üzerinde duruyorum, mademki yetenekliler arasında bir yarışma açıyorsunuz, neden ötürü papasları yarışmanın dışında bırakacak mışsınız? Onlar devlet içinde politik bir topluluk değil miydiler? Ve de théolojique yetenekleri sözünü ettiğimiz, dine saygısı olmıyanların yeteneklerinden daha üstün değil midir? Size söyliyecekleri, ya da söyliyebilecekleri muhakkaktır : Sizin uygarlık peşinde koşmanıza düşmanca kasıtımız var, eski rejime acınıyoruz, eğer aforoz elân bir silâh olsaydı sizlerin meclislerle yönetim sisteminizi aforoz edecektik. Ne var ki bizlerin kamusal haklardan yararlanmamızı olanak dışı bırakmadan bizim kötü isteklerimizi kötürümliyemezsiniz. Bizi ayaklarımızdan sunak basamaklarına çivilemek mi istiyorsunuz? Bizden korkuyorsunuz, lâkin bu korku çağı, geride kalmıştır artık, zaman haç ve kilisenin başında yürüdüğü isyan zamanları değildir. Siz yolu üzerinde serilmiş ölü bir yılanı gören ve geri, geri giden çocuklara benziyorsunuz. Ayrıca günah çıkartmaya gelmiyen insanlar üzerinde bizim ne gibi bir etkimiz olabilir. Assubaylar olarak kayyımların ve kilise bekçilerinin yer aldığı yaşlı kadınlardan oluşan bir ordu ile mi meşrutî hükümetinizi düşüreceğiz? Ölülerin gömülmesi işimizi sürdürmemize bizi zorlayınız, mademki bize bunun için ödenek veriyorsunuz. Üç renkli nişan kordelenizi aşağılamıya kalkıştığımızda bizi ruhanî çevremizde oturan en yoksul bir kişi gibi tutuklayınız. Ne var ki yağmayı siyasal bir hakmış gibi anladığınıza göre ganimetten payımızı almamızı önlemeyiniz. Bunu yaparsanız sizi kutlu kılması için tanrıya dua edeceğiz.

Yeteneklerinizle bağıntılı olarak yapmam gerekli bir diğer itirazım var. Yetenekleriniz zenginliğin bir çeşididir. Yanaklarınızı şişirerek söylediğiniz yetenek, bilgi, zekâ, kafa aydınlığı gibi tumturaklı sözcüklerle neyi amaçladığınızı biz iyice biliyoruz. 0,200 frank vergi veremeyen zenginlikten tamamile başka bir zenginliktir elbet. Sizin yetenekli olmanızı sağlıyan tüm bu bilgiler ancak para karşılığı elde edilir... Doktor olmak için bir çok kez üniversite veznesine uğramak gerektir... Avukat, ya da doktor bir oğlunuz ya da bir yeğeniniz vardır belki diplomasının kaça malolduğunu siz bilirsiniz. Seçmenlerin sizin yeteneklilerden olacaklarına, onların en yoksul köylülerden bulunmalarını yeğ-

liyecektim. Hiç değilse iyi kişilerdir bu zavallılar. Yoksulların gereksinmelerinden başka hiç bir şeyleri yoktur. Kara ekmek, bezden yapılmış iş gömleği, kötü kış günlerinde sığınacakları bir dam, işte onlara gerekli olan şeylerin tümü. Varlıkları sınırlı olan yeteneklilerinize gelince onlar zenginliğe karşı engin bir ihtiras duymaktadırlar. Onlar, küçük bir balığın ağzında bir köpek balığının dişleridir. Üzüntülerini saklamak için gülmeye çalışan bir insan gibi onlar da sıkıntılı durumlarını lüks ile peçelerler. Her zaman zenginlik görünüşü vermek saplantılarıdır. Önemli kişi oldukları izlenimini vermek için bir mesleğe kapılanmışlardır. Ama çoğu zaman satın alıcılarının yokluğundan ötürü meslekleri ile uğraşmazlar. Giysilerini sırtlarından atmak için rahat bir göreve atanmalarını beklerler. Bir sürü avukat tanırım, bunlar hiç bir neden olmaksızın devlet kadrolarında görev almışlardır. Bu kişilerin bağımsızlıkları, günün birinde çöplenmek üzere hükumetin bütçeye ellerini sokmalarına izin verecekleri umudunun baskısı altında kalmıştır.

Barrot komisyonuna göre belediye üyelerile, milis subaylarının katılmaları yararlı olacaktır. Zavallı bir ilk okul öğretmeni olan ben ilçeden dışarıya adımımı hiç atmamış olduğum için büyük şehirlerde bu tür seçimlerin nasıl yapıldığını bilmiyorum. Lâkin oturduğum küçük kasabada uygulama düzeni, işte :

Önce milis subaylarının seçiminden söz açalım, sakallı ve çift apoletli bir kişi, bu iki şeyden yararlanmak üzere ulusal koruma birliğinde milis subayı atanmasını ister, öğle yemeğinden sonra iki dostu ile kol kola, onlarla birlikte seçim salonuna gider. Bir masanın üzerinde kumbaraya benzer bir kutu bulunmaktadır. Nutuk atılırken buna oy sandığı denmektedir. Yakınında sandığı yutmak istermişcesine esneyen ve onu gözetliyen bir belediye üyesi bulunmaktadır. Üç dost oylarını sandığa attıktan sonra birer fincan kahve içmek üzere salondan çıkarlar, bir ya da iki saat sonra salona tekrar dönerler, ve oy pusulalarının sayımına girişilir. Sakallı kişi üç oy almıştır ve böylece oybirliği ile milis yüzbaşılığına atanmıştır. Benim abarttığımı sanıyorsunuz, eh pekki, oysa ben burada verilmiş oyların üçte biri noksanile yapılmış atamayı da biliyorum. Bir yüzbaşı tanırım, bu üstün kişi ancak iki oy ile atandığı için pek fazla kurumlu değildi.

Belediye seçimlerine gelince bu bir başka hikâyedir. Bu seçimde kentin başka başka semtleri arasında yersel yarar savaşı verilir. Herkes görevinin başındadır. Yep yeni redingotlar, yeni şapkalar, alana konulmuş bir sütun gibi kulakların çevresinde dik duran yakalıklar vardır. Ne yazık ki bu büyük seçmen dağı doğura, doğura sadece Yir-

mi kadar karınca doğurdu. Seçmenlerin yeğ tutmada etkilendikleri özellikler, tasarlanan bir cadde üzerinde bir yurtluğun, kaldırılması, söz konusu çarşıda bir evin arsası, kimi zaman belediye başkanına, kaymakam ve bölge papazına duyulan dostluk ya da kindir. Evet böylesine bir seçimde ayrıcalığın çoğaltılması isteği yatar.

Bay Barrot'ya karşı bu ikilemi ileri sürmekte sakınca görmiyeceğim : Ulusal muhafızlar, ve belediye seçicileri şayet bir kaç kişiyi uygar yurtdaş yapmaya erkli iseler onlardan pek çoklarını da uygar yurtdaş yaparlar, çünkü işin sonunda birini yapmaktan, bir çoklarını yapmak daha zor değildir. Bu durumda onlara hiç bir sınırlama yapılmaksızın dolaylı bir seçim hakkı tanınmalıdır. Tersine onların eğer büyük sayılarda uygar yurtdaş yapmıya güçleri yoksa hiç birini de yapmıya ehil değildirler, o halde seçme haklarından onları tamamile yoksun bırakmak gerek, sonra herkese de hakça davranmalıdır. Ulusal muhafız birliklerinden bir asteğmenin rütbesi nedenile seçmen olmasına karşılık barış zamanı ordusundaki bir albayın bu durumdan yararlanamamasını fazla söylememek için tuhaf bulduğumu belirtmekle yetineceğim. Bir düzine kişinin yeğlemesi vatana yıllar boyunca hizmet etmekten daha mı çok saygıya yaraşıktır?

Ey şimdi ne yapılmalı? diyorsunuz. Ayrıcalığın görünmez labirentlerine dalmak için kuralların doğru yolundan sapıldığı her zaman bu tür güçlüklerle karşılaşılır. Bunun çaresi yoksun bırakıldığı egemenliğinin ulusa geri verilmesi. İncil insanların bu en büyük yasası şöyle der : İyesi bulundukları şeyleri herkese geri vermelidir. İşte, otoritenin verdiği, karşılık kabul etmiyen kararı. İster hükumet, isterse senato, ya da meclis üyesi olsun, kral ya da halk olsun, tüm bu kişiler temiz, namuslu kişiler olmalıdırlar. Yararını kollama bakımından namuslu olan bir kişide doğruluk bir erdem değil, fakat önceden kararlaştırılmış bir plânın gereğidir ancak. Proleterlerin ve yurtdaşların bulunduğu bir ulusta, bu tip dalavere düzeninin yasalar karşısında ve kamu vicdanında doğru olarak kabul olunması sadece birilerinin daha üstün insan olduklarının ya da diğerlerinin us ve anlayıştan yoksun kalmış kişiler olduklarının saptanması ile olabilir. Sizin salt hükümdarlar, imparatorlar diye adlandırdığınız kişilere ben taht hırsızları diyorum. Bunlar hiç bir vakıt ağırceza yargıçlarının önlerine çıkarılmamışlardır. Hükümdarlık asâlarının ucunda adaletin simgesi bir el bulunmaktadır. Hükümdarlara özgü giysilerini sırtlarından atacakları ve taçlarını başlarından çıkaracakları vakıt tanrısal yargıya hesap vereceklerdir, onlar salt hükumeti için tanrının neler düşüneceğini kim bilir? Siz zorla elkoymalarınızı haklı göstermek için devlet yararını öne sürmektesiniz.

Ne var ki kâtil kral, rüşvetçi bakan, ortaklaşa entrika şefi, pasaportunuzu yitirdiğinizden ötürü sizi tutukluevine gönderen polis komiseri olmamıştır, tüm bu tumturaklı sözcükler ancak ağızlarda dolaşır. Kamu yararı, evet ama kamu yararı herkesin yararı demektir. O halde size soruyorum, eğer herkesin yararı göz önünde bulundurulsaydı herkesin yararı nasıl tehlikeye girecekti? Çoğunluk kendi yararını gereği gibi anlıyamıyabilir. Ne var ki bu bir tüze belitidir : Çoğunluğun istekleri azınlığınkilere tercih edilir. Buna göre çoğunluk gereksinmelerinin sağlandığını açıkça bildirirse her türlü tartışmalar sona ermiş olur.

Halk haklarını kötüye kullanacak diyorsunuz, ama bunu nasıl bilebilirsiniz. Yoksa sizin önceden haber vermek için bir ayrıcalığınız mı var? Karar veriniz: İşte ağırcezada yargılanan bir kişi, evet doğrudur diyordu, ben bu adamın parasını çaldım, ama onun bu parayı kötüye kullanacağını biliyordum önceden. Beni cezalandıracağınıza, bana ödül veriniz, ben devlet yararına bir iş yaptım, ben iyi bir vatandaşım, hakkımda kovuşturmıya girişen bu kral savcısı kışkırtıcıdır. Bir hırsızın ağzında tiksinç bulacağınız bu kanıt sizin ağzınızda neden iyi olacakmış? Durumlardaki ayrılık bulunçlarda da ayrım yaratır mı? Suç siyah bir giysi taşıdığı için cezaya çarptırılmadan yargılama örgütlerinden kurtulabilir mi?

Zahmet olmazsa, ibret alınacak bir küçük öykü daha : köy kamu idaresine ait baltalık bir ormanda odun kesilmeye başlanır, belediye başkanı herkesin paylarını dağıtır, Jacques adında yoksul bir adama sıra gelince başkan ona şöyle seslenir : Jacques, benim yararıma, hissene elkoyuyorum. Zavallı köylü yanıtlar : Ama niçin bay belediye başkanı? Çünkü sen biraz savsaksın, bu olasılık nedenile sen köyde yangın çıkarırsın. Küsme hiç Jacques, senin yararınadır bu yaptığım.

Bonaparte Marengo'nun defne dallarından başına hükümdarlık tacını koymak istediği zaman tek aşamalı seçmenlerin haklarını kötüye kullandıklarını söylüyordu. 20 yıl sonra XVIII. inci Louis seçmenler 300 frank karşılığında bizle aynı düşünce doğrultusunda oldükları zaman haklarını kullanmada kötü bir örnek olmuşlardı, diyordu. X. uncu Charles'a göre bakanlarını görevden almak istediğiniz zaman siz bile haklarınızı kötüye kullanıyordunuz. Nöbet sırası size gelince şimdi, halkın egemenliğini kötüye kullandığını siz de söylüyorsunuz. Görüyorsunuz, küçük, büyük tüm zorbalar zorbalıklarını kendi üsluplarına göre haklı çıkarmak için nasıl buluşuyorlar.

Halk haklarını fena bir biçimde kullanacak diyelim, sizin bu var sayımınızı bir aksiyon olarak benimsiyelim. Bununla siz ne kazanacaksınız? Egemenlik payım, Hükümdarlık asasının bir parçası benim iye-

liğimdedir. Ben onları hoşuma gittiği biçimde kullanırım, onu satamam yalnız. Bundan dolayı ben sadece vicdanıma hesap veririm.

Halk haklarını kötüye kullanacaktır. Ya siz kendiniz haklarınız diye adlandırdıklarınızı ne yönde kullanacaksınız?

ŞADİ BABA'DAN DÖRTLÜKLER :

Bir filimde yamyamlar

İnsan mı bunlar, hayret, acaba insan mı ki?...
Kelle kulak yerinde, basbayağ adam san ki...
Fidan gibi gençlerin kanını içiyorlar
Kimi kurt, kimi köpek, kimi sinsi bir tilki. .

Diyalektik 1

Şu sonsuz kâinatta ölmez eserin var mı?
Taştan, topraktan, ottan fazla değerin var mı?
Kâinatın içinde ha senin sarayların,
Ha karınca yuvası... bundan haberin var mı?

Diyalektik 2

Sonsuzdan sonsuza geçerken zaman
Herşey sürekli bir «oluş» evrende..
«Uzay»ı kendimde görür gibiyim,
Kâinat toplanıp dağılır bende.

1975 ARALIK'ından KATKI

7 — Aralık : ABD Federal Soruşturma Bürosu'nun (FBI) «Aldatmaca Harekâtı» adlı bir gizli programla «ABD Komünist Partisi» ile «Mafya»yı çarpıştırmak ve birbirine kırdırmak üzere planlar yaptığı açıklandı. İki örgütün güçten düşürülmesi amaçlanan ve «Sahte Mektuplar»la sağlanmasına çalışılan plan başarısız kalmıştır. — İtalyan Komünist Partisi Portekiz Sosyalist Partisi'ni «sağa kaymak ve faşizmin yıkılmasını sağlayan bir hareketi bölmeye çalışmak»la suçlamıştır.

10 — Aralık : Aylıklarını alamayan İstanbul Belediyesi işçileri, Başkanlık Odası dahil Belediye Sarayını İŞGAL etti. Ayrıca Belediye hizmetlerinde çalışan bütün işçi ve memurlar BOYKOT'a başladı. — Basın toplantısı yapan Başbakan Demirel, Cumhuriyet'in kuruluşundan 52 yıl geçtiği ve bu süre içinde «25 defa komünist tevkifatı yapıldığı»nı açıkladı. Aynı toplantıda Demirel: «Faşizme komünistler karşı çıkıyor» ve «Ecevit'le aynı fikirde değiliz. Bu lâzım da değildir.» de demiştir.

13 — Aralık : TSİP Kurucularından üçü, İsmail Güldal, Burhan Şahin ve TSİP'ten istifa ettiklerini açıkladılar. Üç kurucu üye istifa gerekçelerinde: «Genelde · Dünya sosyalist hareketine, özelde Türkiye sosyalist hareketine ters düşen bir kliğin, yönetimi eline geçirdiğini» söylemişlerdir.

14 — Aralık : İtalya'da 1973 yılında ortaya çıkarılan ve faşist rejimi amaçlayan bir gizli örgütün liderlerinden olan bir milletvekili 4 yıl ağır hapse mahkûm oldu. Milletvekilinin dokunulmazlığının parlamentoca kaldırılması için, o tarihten beri dava bekletilmekte idi.

15 — Aralık : Kuzey İskandinav Ülkelerini ziyaret etmekte olan CHP Genel Başkanı Ecevit «Sosyalist Enternasyonale katılmaya karar verdiklerini» açıkladı.

17 — Aralık : ABD Başkanı Ford tarafından, Pekin İstihbarat Şefliği'nden CIA Başkanlığına atanan George Bush: «Yabancı ülkelerde iktidarları devirmeyi amaçlayan darbeler düzenlenmesinden yana olduğunu» açıklamıştır. Ancak Bush: «Seçimle işbaşına gelmiş iktidarlara karşı düzenleyeceği darbelerde çok dikkatli davranması gerektiğine inandığını» da eklemiştir. G. Bush, Başkan Ford'un Partisi olan Cumhuriyetçi Partinin de üyesidir. — Vatikan'da bulunan Katolik Kilisesi, İtalyan Komünistlerine karşı savaş açarak «Bir insan hem marxist hem de Hristiyan olamaz» ve ayrıca «Hıristiyan ruhu hiçbir zaman, marxzmin farklı biçimleri de olsa onu destekleyemez ve onunla birleşemez.» denilmektedir. (Not: Bilindiği gibi ABD Dışişleri Başkanlığı geçenlerde İtalyan Komünist Partisi'nin iktidarına veya iktidar ortaklığına karşı çıkılacağını resmen açıklamıştı.)

19 — Aralık : Federal Almanya'nın Bavyera Eyaletinde bulunan 200.000 civarında olan Türk işçileri bir «Dayanışma Derneği» kurmuş ve diğer işçileri de uyaracaklarını ve Türkiye'ye gerekirse «döviz göndermeme kararı alacaklarını» bildirmişlerdir. — İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Doçenti Server Tanilli'nin yayınladığı ders kitabında «komünizm propagandası» yaptığı gerekçesiyle TCK'nın 142. maddesine göre DG Mahkemesinde dava açılmıştır. Tanilli savunmasında: «çağdaş bir bilim adamıyım. Objektiflikten hiç bir zaman ayrılmadım. Marxizmin sosyolojiye, tarihe ve ekonomiye olan katkısını bilimsel objektif olarak belirtmek anlatmak istemişimdir.» demiştir. — Maslaktaki İstanbul Teknik Üniversitesi inşaatında çalışan 150 işçi BOYKOT'ta.

22 — Aralık : ABD İstihbarat Örgütü CIA'nın, İtalyan Komünist Partisi'ne karşı seçimlerde İtalyan Hıristiyan De-

mokrat Partisini 1948 yılından beri sürekli olarak desteklemekte olduğu resmen açıklanmıştır. Ancak, konuyu açıklıyan ABD Soruşturma Komisyonu, konuyla ilgili belgeleri yayınlayabilmek için, Cumhurbaşkanı Ford'a müracaat etmiştir.

23 — Aralık : Ankara SSK emrinde çalışan 2200 işçi BOYKOT'ta. Boykot nedeni, işçilerin memur sayılacağına dair ilgili Bakan'ın açıklamaları. — Sheraton Oteli'nde çalışan 400 işçi, patronun toplu-sözleşmelerdeki tavrını protesto için BOYKOT'a başladı. — ABD'nin Türkiye'deki üslerin çok önemli olduğunu ve özellikle Diyarbakır - Pirinçlik üssünden Sovyetler Birliği hakkında her türlü bilginin alınmakta olduğu bildiriliyor. Bu üssün NATO üssü olmadığı, doğrudan doğruya ve sadece Amerikan Savunmasına bağlı ve emrinde olduğu, bu üsten Sovyetler Birliğinde denenmekte olan bütün yeni tesislerin tesbit edildiği ve bütün birliklerin kaydırılması ve yer değiştirmelerinin yine buradaki radarlar vasıtasıyla kaydedildiği Kongre üyelerini etkilemek için dağıtılan bir broşürden öğreniliyor. — TSİP'ten ayrılan Burhan Şahin'in daha önce TSİP'çe suçlanması üzerine Basın-İş Yürütme Kurulu bir basın toplantısı yapmıştır. Bu toplantıda, TSİP yöneticileri için: «Teşkilâtımızı temsil eden Genel Başkanımızın sosyalizmden ayrılacağı yolundaki kararı üç-beş küçük burjuva kariyeristi değil, işçi sınıfı ve sosyalist kadrolar tarafından verilebilir. Eğer onların belirttiği gibi TSİP'ten her ayrılan sosyalizmden de ayrılmış olsaydı, bugüne kadar istifa eden, ihraç edilenler ve bundan sonra istifa edeceklerin hepsi sosyalizmden ayrılmış olurdu. Parti kurucusu olan işçilerin tamamının istifa etmesi TSİP yönetici kliği ve onun zihniyetinin açıklanması bakımından önemli bir veridir.» — Yunanistan'ın Başkenti Atina'da ABD - CIA ajanlarından biri öldürüldü. Ajanın bilinmiyen üç kişi tarafından yapılan bir baskın sonucu öldürüldüğü ve hiç bir ip ucunun ele geçirilmediği bildirilmektedir.

26 Aralık : Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Başbakanı Kosigin Türkiye'ye geldi. — Aksaray alt geçidi ve Gürün, Katırcıoğlu ve daha birçok iş hanı yandı. Vergi kontrolleri ile yangınların başladığı ileri sürülüyor.

27 Aralık : Sheraton Otelinde sürdürülen BOYKOT, patronun işçileri işten atması üzerine İŞGAL'e dönüştü. Emniyet kuvvetleriyle, işçiler işyerinden zorla atıldılar. — SSK Müdürler Kurulu'nun 30.000 civarındaki işçiyi memur statüsüne dönüştürmek istemesi üzerine İstanbul'da SSK'na bağlı hastahanelerde çalışan 5000 - 6000 işçi «BOYKOT»a başladı. BOYKOT, çaresiz halde bulunan Sosyal - İş Sendikası tarafından desteklenmektedir. Ayrıca Türk - İş'e bağlı Tez Büro - İş Sendikası Genel Başkanı da «BOYKOT»un «tüm işçi hareketince desteklenmesini istemiştir. — Seydişehir Alüminyum Tesislerinde çalışan işçiler arasında çıkan çatışmada bir işçi öldü.

28 Aralık : ABD İstihbarat Örgütü CIA'nın 1950 yıllarında Danimarka Komünist Partisi Başkan Yardımcısı Alfred Jensen'in telefonunu dinlediği resmen açıklamıştır.

Sahibi: A. E. Güran; Yazı İşleri Sorumlusu: Nuray Güner; Aylık Siyasî Dergi - Her ayın ilk haftasında çıkar - İlân kabul etmez - Yazışma adresi: Evkaf Sokak No. 17/11 Çemberlitaş/İstanbul Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın geri verilmez - Yıllık Abone 50.— Altı Aylık 30.— TL.
Dizildiği yer ALTUĞ Matbaası, Basıldığı yer ZAFER Matbaası
Genel Dağıtım : İstanbul Dağıtım : Cağaloğlu Yokuşu, Kemaliye Han No. 4/14/İstanbul